

EGYENLŐSÉG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési feltételek:

Budapest, V. Arany János-utca 1.

SZERKESZTI

Egész évre házhoz küldve . . . frt 7.—
Félévre . . . . . „ 3.50
Negyedévre . . . . . „ 1.75

hová minden küldemény intézendő.

SZABOLCSI MIKSA.

Egyes szám ára 14 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Wertheimer József lovag.

Ismét lefutott egy csillag!

A zsidóság egén kialudt egy fénylő pont: Wertheimer József lovagra a sirdomb borul.

Megdobbant minden zsidó szív, mely látta fényleni a zsidóságnak ezt a ragyogó csillagát, reszketve kapott kebeléhez minden hitsorsosunk, ki gyönyörködött nagy szelleme csillogásában s megdöbbsent Israel minden fia, a ki ismerte a a megboldogult nemes szívének jótékonyt fahasztó meleg sugarait.

És ezt a fényt a gyász váltotta fel, a csillogást veszteségünk sulya s a jótékonyt fahasztó meleg sugarokat a halálhír okozta hideg borzongás . . .

Gyászolnunk kell nemcsak az osztrák zsidóság, hanem az egész zsidóság egyik nagyját, kinek emberbaráti szeretete nem volt nemzethez, nem volt felekezethez kötve! Érezniünk kell a veszteség sulyát, mit a zsidó emancipáció egyik leglelkesebb harcosának, a zsidó érdekek törhetlen védőjének, eszméink, javaink meggyőző szavu szószólójának hiánya rak vállainkra! Hideg borzongás fut végig tagjainkon, midőn annak halála híreről veszünk tudomást, ki megalapította Ausztriában az első gyermekmenhelyet, ki az izr. kézmű és földmives együletet megteremtette Ausztriában, ki az Izraelitische Allianz alapkövét tette le, ki éveken át tartotta vasmarkai közt a bécsi izr. hitközség gyepelőit!

Sajgó fájdalom tanyájává lesz szívünk, kifakad a könny szemünkből, midőn ott látjuk a hideg hant alatt azt, ki meleg szívével, jótékony kezével annyi fájdalmat oszlatott el, s oly sok könnyüt szárított fel.

Bús panasz kél ajkunkon, nyögve sir a lelünk, midőn azt a szellemet, mely „A zsidók ál-

laspontját Ausztriában, a történelem, a jog és az államjavarok szempontjából“ (1842) tárgyalta, mely „Ausztriában a zsidók állásáról“ (1853) írt, mely „Ausztriában a zsidóknak állampolgári állásáról“ (1859) című művével keltett tiszteletet, mely „A zsidók évkönyvei“-vel (11 kötet 1854—1864) annyi elismerést vívott ki, mely „A zsidó törzs erőteljes gondolkozása“-val szolgálatot tett a tudománynak, mely „Élet és tanulság“-ában bölcsészetének egész tárházát mutatta be — s a mely még akkor sem tudott pihenni, midőn testi szemei elvesztették látóképességüket, s a mely — mert gazdája nem tudott írni, — hát mint egy Milton, úgy juttatta a nagy közönség színe elé utolsó nagyszabású művét, megdönthetlen hitelességgel tüntetvén fel benne mindama áldozatot, mindama munkásságot, melylyel a zsidók a legrégibb kortól fogva napjainkig a humanizmust, a tudományt, a művészetet szolgálták, mondom kétszeresen érezzük a veszteséget, midőn ezt a szellemet egy jobb, egy boldogabb hazában tudjuk.

Pedig mennyivel nagyobb szükség volna rája itt?! Mennyivel szebb feladat várna rája különösen nálunk, a magyar-zsidóságnál?! Oh, mert nekünk, magyar-zsidóknak, nincs Wertheimerünk!

De hát ne zavarjuk előtörő fájdalmaink sóhajával annak a férfunak örök álmát, ki minden zsidón szeretett volna segíteni.

Áldjuk emlékét azért a számos jótettért, mely 87 éves, fényes pályáját képezte, s melyekért a felséges uralkodó a Ferencz József-rend lovagkeresztjével és a 3-ik osztályu vaskoronarenddel a tudomány és művészet az arany érdempénzzel, Bécs városa pedig születésének 70-ik évfordulóján diszpolgársággal tüntette ki a megboldogultat.

A hála könnynye, az elismerés örök szava virrasztani fognak istenhez tért hitsorsosunk sirja felett!

A Zsidó-Magyar-Közmívelődési-Egyesület.

Messze kiható mozgalmat indított meg a bpesti egyetem zsidó ifjúsága, mely felismerte, hogy az ő hazafias érzületének az összes magyarországi zsidóság körében missiot kell teljesítenie, mely kötelességének csak úgy tehet eleget, ha egy „Zsidó-Magyar-Közmívelődési-Egyesület“ megalakítása érdekében minden erejét összpontosítja.

Folyó hó 12-én össze is gyűlt egy körülbelül kétszáz egyetemi polgárból álló magánjellegű értekezlet, mely a magasztos eszmét háttartalan lelkesedéssel karolta fel, mert azon elvitázhatatlan meggyőződés él az ifjúság keblében, hogy a zsidóság minden egyes tagja jó magyar akar lenni és megakarja magában őrizni a zsidó öntudatot.

Légy zsidó, de magyar!

Ez azon ösztönszerű ige, mely, mintegy a tiszta erkölcsiség és tántoríthatatlan hazaszeretet kisugárzása, az igaz magyar-zsidót hazája iránti kötelesség-teljesítésében — mint egykoron a tűzoszlop — vezérli.

Az erkölcsiségé, — mert ha igaz az, hogy a vallás alapja az erkölcsiségnek, úgy az a zsidó, ki megtagadná azon forrást, melyből erkölcsisége fakadt, ki eldobná magától azon pajzsot, mely erkölcsiségének megvédője volt, ki így eredeti énjével jönne ellenkezésbe: a mily kevésbé maradhatna erkölcsös ember, ép oly, sőt még kevésbé lehetne — magyar.

Kik tartják fenn a „Függetlenséget“?

I.

Sokan közülünk abban a hiszemben élnek, hogy a „Függetlenség“ nem tarthatná fenn magát, ha egy-néhány „heccz“-ért élő-haló arisztokrata, vagy valamelyik sötétgondolkodású főpap nem támogatná. Pedig mennyire tévednek! A „Függetlenség“-et fenn tartják a zsidók. De korántsem úgy értem ezt, hogy ez a lap csak a zsidószidásból élőködik; nem a! Én tisztán a dolog anyagi oldalát tartom szem előtt, midőn azt állítom, hogy a „Függetlenség“ zsidók támogatása nélkül rég megszűnt volna garázdálkodni.

Mezei Sándornak hívják azt a derék férfit, ki csak nemrég — a „Függetlenség“ éppen agoniában feküdt — kirántotta a lapot a halál karjai közül.

E lapokban már el lett beszélve, hogyan szedett rá egy-néhány könnyenhívő czeglédi választó, hogy „résztvevények“-et vásároljanak egy „szeretett“ képviselőjük által felállítandó nagy keresztény nyomda részére. Mikor a léprement polgárok megtudták, hogy az a papiros, mit résztvény gyanánt kezükbe nyomtak, nem egyéb mint nagy Verhovai által aláírt váltó, melyre a megbizott ágens lelkiismeretesen ráírta, kitől milyen összegeket kapott, már akkor késő volt; mert a pénz már akkor a nyolczperczentes spekulans karmai közt volt, onnan pedig ember legyen, ki egy kraj-

A hazaszereteté, — mert van-e zsidó széles e hazában, ki itt, e földön pillantván meg először az égboltozat azur-kékjét, ki e szent föld ölében a szabadság, egyenlőség és testvériség édes tején nevelkedve, ne érezné a legönzvetlenebb áldozatkészséget, midőn az oltár, mely előtt le kell borulnia — a haza?

Légy zsidó, de magyar!

Ezen két czélból és eszme szolgálatára kell a zsidó ifjúságnak egyesülnie, hogy ez által a zsidóság összes erejét oly cél szolgálatában egyesítse, mely Magyarország zsidóságát a nemzeti irányban fejlessze.

Ez volna a Zs.-M.-K.-E. társadalmi, általános társadalmi és nemzeti rendeltetése.

Hogy kik valósítsák ezt meg? Meg kell valósítania az egész magyar zsidóságnak és mindenestre azoknak, kiket a magyar zsidóság vezéreinek tekintünk és kik a magyar zsidóság életében eddig is jelentékeny szerepet vittek, és kik a tekintély hatásával cselekesznek.

Ezeké lesz az orosz lány rész, de nem ezeké a kezdeményezés. A kezdeményezés onnan jöhet, hol a lelkesedés a legnagyobb, hol legkevesebb a skrupulus és hol a gyakorlati kivitelben legkevésbé kételkednek. És ez az ifjúság!

És az egyetemi zsidó ifjúság teljes öntudatában annak, hogy hazafias kötelességet teljesít, midőn oly egyesület létrehozásáért fáradozik, mely a többi magyar közmívelődési egyesületekkel párhuzamban, ezeknek segédkezet nyújtva, oda is elvetheti a magyarság megerősítésének

czárt is meg tud menteni. A rászédett czeglédieknek sok rekrimatio után belé kellett harapniok a keserű almába; haza mentek és keresztet huztak „résztvevényeikre.“

Pérez hát volt, de hát egy nyomda felállításához sok pénz kellett, ez pedig nem volt. De még más bibéje is volt a dolognak. Ha Verhovay maga állítja fel a nyomdát, akkor a szedők, expeditorok (szegény Tót expeditor maga 560 frttal uszik) és egyéb szegény emberek, kik kezük munkájával keresik kenyerüket és kikkel Verhovay, a mint illik az ilyen nagy hazafihoz „potyára“ dolgoztatott, megrohanták és szétszedték volna azt a nyomdát az utolsó szegig; kellett hát valaki, ki pénzt is adjon meg nevet is, hogy ráírassak a nyomdát.

Mert nyomdát szerezni kellett minden áron, először nem vállalkozott a „Függetlenség“ nyomtatására egy fővárosi nyomda sem, másodsor mégis mutatni kellett valamit azoknak a felültetett jó czeglédieknek, no meg, harmadsor, mi tagadás benne, Verhovay is valahára hozzá akart látni egy kis vagyon szerzéséhez. Hja! Eszlár csak egyszer volt, és az is, a mit ott szerzett, az a budai „Esztér háza“ ráment a csángó spekulatiókra. Hiába! a csángók nem zsidók.

Ebben a kétséges állapotban Verhovay ki más-hoz fordulhatott, mint ahhoz az emberhez, ki már egyszer sokkal nagyobb bajból segítette ki, azáltal, hogy

magvát, hol ezen egyesületek, a talajt kellően nem ismerve, csak sovány kalászkokat arathatnak: ott, támogatva oly erőktől, melyek ezen talaj minden előnyével és hátrányával tisztában vannak csak a leggyorsabb és legüdvösebb eredményt érhetik el.

Az egyetemi zsidó ifjuság tehát előre is kijelentvén, hogy mivel csakis magyar nemzeties alapon akar szervezkedni, semminemű összeköttetésbe nem lép a külföldi tisztán zsidó jellegű egyesületekkel, bizottságot választott, melynek kötelességévé tette, hogy az ügy érdekében minden lehetőet megtegyen.

A kiküldött bizottság, melyben a testvér egyetemek minden fakultása képviselve van, már is a legnagyobb buzgalommal kezdte meg működését és rövid idő múlva örvendetes eredményekkel fog a nyilvánosság elé lépni.

Büszke önérzettel indul az ifjuság a nehéz utra. Érzi és tudja, hogy a magyar nemzetiség szolgálatában sulyos a feladat. De az ifjuság meg van győződve, hogy a harctéren nem fog egyedül állni; önzetlen lelkesedéssel fog sorakozni minden igaz magyar zsidó azon zászló alá, melyért küzdve azon édes remény kecsegteti, hogy ő is hódíthat, ha csak egy talpalatnyi földet is, szeretett hazánk jövődjé nagyságát megteremtő eszme, — a magyar nemzetiségi eszme számára.

a bizottság megbízásából:

Rót Dezső.

A zsidók Romániában.

Az utóbbi időben nagyon sokat hallottunk romániai hitsorsosaink szomorú helyzetéről s midőn fájdalommal szívvel vettük az egyes sajnálatos eseteket tudtul, kétszerte fájdalmasabb szívvel kell romániai hitsorsosaink jövője elé néznünk, annyival is inkább, mert helyzetük napról-napra válságosabb, állapotuk napról-napra szánandóbb lesz. A kormány naponkint új és új rendeleteket bocsát ki, melyek a zsidóknak a megélhetést mintegy lehetetlenné teszik, úgy hogy a zsidók, hogy csak pusztá életüket biztosítsák, kénytelenek odahagyni azt a földet, hol őseik bölcsője ringott.

Évekkel ezelőtt is rosszul ment hitrokonaink sorsa, évekkkel ezelőtt is a sötét gyűlölet és vak elfogultság kinosan érezteté sokszor drága hitrokonainkkal azt, hogy — zsidók, de oly mérvben, oly keservesen, mint ma, még soha.

Évekkel ezelőtt, midőn oly sokat szenvedtek ártatlanul Romániában hitsorsosaink, a halhatatlan Montefiore, kinek emléke örök szentségként van sziveinkbe zárva, 1867-ben 83 éves kora daczára elfáradt Romániába, hogy a fejedelemmel kieszközölje azt, miszerint a zsidókkal, hitrokonáival, testvéreivel emberségesebben bánjanak, hogy éltük és vagyonuk ne függjön egyesek kegyetlen szeszélyétől. Károly, akkor még fejedelem, a legelőzékenyebben fogadá a nagy férfit s a legkészségesebben ígéré meg minden eszközzel odahatni, hogy a zsidók helyzete javíttassék. De alig távozott el Montefiore, az üldözések és szigorú rendszabályok újra napirendre kerültek. Minden zsidónak fáj ez, hogy ne fájta volna annak a nagy szívnek, annak a nagy léleknek. Egy alázatos hang, egész a könyvezésig meg-

ajánlatba hozta és keresztülvitte a „czeglédi kölcsön“-t, mely nélkül a „Függetlenség“ menthetlenül elveszett volna, t. i. Mezei Sándorhoz, kinek Budapesten hirdetési irodája volt, és ki bérbe vette volt a „Függetlenség“ hirdetéseit is.

És Verhovai és a zsidó ágens megalapították együtt a „keresztény „Budapesti könyvnyomda“-t s a „Függetlenség“ új betűivel gyalázhatta a zsidókat.

Milyen becsületes, milyen tiszteletre méltó embernek tünik fely Verhova Gyula eme Mezei Sándor mellett! . . .

Mezei Sándor egészen olyan zsidó, a minőt a „Függetlenség“ festeni szokott, ember, ki maga szolgálta a sarat, hogy vele saját faját, felekezetét megdobálják; ember, ki e sárból nyereményt huz és jóllakik vele.

Mezei Sándor, a zsidó ágens és Verhovay Gyula egyideig együtt működtek, míg be nem következett — a krach.

Mezei csődött mondott, és a hitelezők megrohanták az ő (Mezei) nevére irt tisztán „keresztény“ nyomdát.

Hirtelen megakadt az egész gépezet; a hitelezők, a zsidó ágens hitelezői rátették kezüket a „Függetlenség“-re — milyen ironia! — és a „Függetlenség“ nem jelenhetett meg. Verhovay azonban nem azért Verhovay, hogy ne tudjon magán segíteni, kimászott ő már macska-ügyességgel furcsább helyzetekből is.

Nem tudom én, hogyan, miképen trafikált a nagy hazafi, de másnap előállott egy irással, melyen egy harmadik volt aláírva, ki már „régén ezelőtt“ kivette légyen a licenciát a „Budapesti könyvnyomda“ részére, azután . . . elég az hozzá, hogy a dolog perre került, és Hegedűs Józsefnek, kit Mezeinek hitelezői ügyük képviselével megbíztak, van elég dolga, hogy a fondorkodó Verhovay fogásait paralizálja.

A nyomda tehát most pör tárgyát képezi, de mi történt a „Függetlenség“ hirdetéseiivel, melyek a lap legjövödelmezőbb részét képezik?

Mi történt?

Bérbe vette — egy zsidó. Goldberger A. V. hirdetési irodája, most éjjel-nappal azon töri a fejét, hogy lehetne a „Függetlenség“-nek mennél több jövödelmet biztosítani.

„Nem kutatom, — így nyilatkozott előttem a napokban egy németországi hitrokon, ki előtt Goldberger A. V. szép vállalatáról megemlékeztem — nem kutatom, mondá, milyen fogalmai lehetnek Goldberger A. V. urnak arról, mit becsületérzésnek szoktak nevezni, de mit mondanak azok a keresztény hirdetők, mikor látják, hogy zsidó fáradozik a „Függetlenség“ érdekében? Nem fordulnak e el megvetéssel az ilyen zsidótól, nem lobbantják e szemére, mennyire gyalázatosnak tartják azt, hogy éppen zsidó állott a zsidógyűlölet szolgálatába“?

ható levelet irt Károly fejedelemnek, melyben őt újra és ismételten a zsidók pártfogására és védelmére kérte fel. A fejedelem a következőket válaszolá:

„Becsés levelét élénk érdeklődéssel olvastam. A mint alkalman volt Onnek személyesen kijelenteni, hogy azon kívánalmak, miket hitrokonai érdekében tőlem kért, teljesítve lesznek, úgy most levélileg bizsithatom Önt, hogy azok már teljesítve is vannak. A zsidók legmelegebb szeretetemnek tárgyai s mindig oda fogok hatni ezentul is, hogy a vallásos szabadság tiszteletben tartassék és mindig örködni fogok azon törvények végrehajtására, mik a romániai zsidók életét és vagyonát biztosítják.

Nagyrabecsülésem kifejezése mellett stb.

Carol.

Ez vala az akkor még fejedelem válasza s hogy ígérétét, fejedelmi szavát mennyire váltotta be, mutatják a mai események, melyek a romániai testvéreinkre oly sanyarúak, hogy pusztá rágondolás is összefacsarja szívünket.

Románia zsidóságának előkelői a napokban egybegyültek, hogy a teendők felett tanácskozzanak, mert, hogy a helyzet tarthatatlan, hogy itt gyorsan kell segíteni, azt mindenki belátta. A tanácskozás eredménye az lett, hogy Jassyban „Dorés L'ezijon“ nevű egyesületet alapítottak, melynek célja a romániai zsidókat Palaesztinába telepíteni. A mozgalom élén a hírneves Dr. Lipa Karpel áll, ki úgy szellemre, mint vagyonra nézve a romániai zsidók elseje, s ki fáradságot, áldozatot nem kimél, csak hogy a tervbe

vett cél hajótörést ne szenvedjen. A mozgalom, mely Románia egész területén fiókinézetek felállítását célozza, felhívást bocsát a romániai zsidókhöz, melyből a következőket közöljük:

„Testvérek! Hét éve, hogy egy a romániai zsidóknak Palaestinába való kitelepítését illető mozgalom indult meg, melynek praktikus kivitelét azonban hatalmas kezek vállalták el úgy, hogy ma már Palaestinában tiz virágzó koloniát találunk, mind-megannyi ragyogó csillagok ezek a ránk borult sötétségben, melyek ragyogó fényükkel egy szebb jövő reményével kecsegtetnek bennünket. Vártuk az emancipációt, meg is jött, de csalódtunk, keservesen csalódtunk. Még ma is úgy bánnak velünk mint idegenekkel, még ma is csak a szerencsétlenség a mi osztályrészünk, a boldogságot, az örömet csak hírből ismerjük. A lefolyt 5 év alatt romániai testvéreink közül 20,000-en vándoroltak ki Amerikába, hol szintén sanyarú sors vár rájuk. Eltekintve, hogy a szombat- és ünnepnapot meg nem ülhetik, eltekintve, hogy vallásunk szent parancsainak nem felelhetnek meg, még úgy kell dolgozniok is, mint őseink dolgoztak Egyiptomban. Egész más-ként van ez Palaestinában. Azért, minthogy a jelen és jövő kezükben van, segítsünk testvéreinken, kik ártatlanul szenvednek s telepítsük ki őket egy boldogabb hazába, Palaestinába.“

Igy végződik a felhívás, melyet Románia legelőkelőbb zsidóiból alakult bizottság irt alá élén természetesen Dr. Lipával.

Segitse meg a jó Isten a mi szegény romániai testvéreinket úgy, a hogy mi kívánjuk azt!

L-y D-ő.

Szegény németje! mást fel sem tételezett, mint hogy a „Függetlenség“-ben csak keresztények hirdetnek! Azt, hogy e lapban majd nem kizárólag zsidók hirdetnek, arról az ő egyszerű német felfogásával még nem is álmodott.

Milyen szemeket meresztett az én németem, mikor felvilágosítottam, hogy ezek a hirdetők a mi drága hitrokonaink!

„Én panaszkodnak akkor önök antiszemitizmusról? — tört ki dühösen vendégem — hisz megérdemlik.“

„Lassan!“ mondám németemnek, „nem mindnyájan hirdetünk a „Függetlenség“-ben“.

„Akkor proskribálják azokat, a kik teszik — ordított felém a különben bárányszeliidségű német — írják ki a nevüket az ujságokban. Zsidó ki a zsidógyűlöletet támogatja, ne tartson arra számot, hogy nála zsidók vásároljanak!“

Csak miután megigérttem, hogy legalább az „Egyenlőség“ már a legközelebbi számban megkezd a proskribálást, fanyalodott arra a megjegyzésre, hogy hát ő még sem hiheti, hogy zsidók ebben az antiszemitá lapban hirdetnek, mert hiszen nem veheti fel a lap. Hogyan! belül a lapban azt hirdetik, mennyire romlott, mennyire veszedelmes a zsidó, s a lap hátulján dicsérik de üzletét! belül azt hirdetik, „ne vegyetek zsidónál!“ s künn ajánlgatják áruit?!

Milyen naiv ez az én németem! következetességet vár a „Függetlenség“-től, morált keres, hol Verhovayról van szó.

Szabolcsi.

* * *

A következőkben szomorodott szívvel bemutatunk egynehányat azok közül, kik zsidólétük daczára áldozatot mutatnak be Amalek rut bálványának. a „Függetlenség“-nek; reméljük, hogy ez elrettentő példa megtérésre indítja a többi bálványimádókat, s hogy ezek is bűnbánólag megtérnek.

Agulár Dávid, cipő-raktár.	Kelety J., sérv-kötő.
Dick V., fogorvos.	Dr. Leitner, titkos betegségek.
Földvály J., fehérművek.	Krausz Lipót fia, ruha-raktár.
Gömöri és társai, butor-raktár.	Lustig Ede, divat-áruk.
Tiller Mór, katonai felszerelések.	Schönfeld József, bor-raktár. (Villáuyon)

Az inkuiziczió karmai közt.

— Történeti elbeszélés.

(1. folyt.)

Gyorsan lerakták az isteni tisztelethez szükséges szereket. Aztán sietve távoztak a veszélyben forgó moriskók segítségére. Én istenem, hiszen a marannusok is ép úgy szenvedtek, mint a moriskók! S mikor vonta meg egyik szenvedő a másiktól a segílyt, ha szolgálhatott véle? — —

De hát a moriskók és a marannusok különben is igen jól megfértek egymással; szivélyes viszony kötötte őket össze, melyet a származásukból eredő rokonság, nyelv és erkölcsök, továbbá azok a szép emlékek, melyeket az arabok uralmából a zsidók élénk emlékezete megőrzött, aztán meg ez a mostani közös baj, közös bánat, ugyanazon szenvedések, egészen egyforma égető könnyek — megerősítettek.

Mire a marannusok a moriskók barlangjához értek; kifakadt a vérvirág. Az inquisitio szolgálai és a moriskók összecsaptak. Villogott a kard, csörrent az aczél, a szemek szikrát hánytak, az arcokon a dacz, a szenvedály ütött tanyát. Némán folyt a küzdelem, egész elkeseredéssel. Csak a barlang és a Sierra Nevada adta vissza egy-egy sóhaj és a kardcsapások visszhangját — és ez olyan borzasztó volt! A felhevült arcokra a hold odaszórta halvány sugarait, s sápadttá tette azokat, mintha kísértetek volnának!...

A moriskók ereje már gyengült, karjaik lankadtak a csörgedező vértől s hátráltak a barlang belsejébe — a számukat jóval meghaladó poroszlók elöl. A marannusok ekkor hátba kapták az inquisitio szolgálait, a bajtársak veszedelme a rég elfojtott bosszuvágy megacézolta farjaikat. Csapás csapásra hullt. A szenvedők vére összefolyt az elnyomókéval.

Az inquisitio szolgálai be lettek kerítve, a keresztüznek ellene nem állhattak, életre-halálra megadták magukat. Aztán megkötözték, s odavetették őket egymás mellé a barlangba. A saját sebeiket is bekötözték s a sebesülteket élesztgették.

És mindezt pokoli gyönyörrel, összefont karokkal nézte végig egy nő. Vajjon mi önthetett a gyöngébb nem e képviselőjének szívébe annyi erőt, annyi bátorságot? ...

Még mindig mintegy megkövülten állt ott; visszafojtott lehelettel, kidülledt szemekkel nézte a törtéendőket.

Abarbanel közeledett hozzá. Nem mozdult. Megfogta karjait, erősen szeme közé nézett, s visszatántorodott.

— Te, te vagy az tehát, Elvira!? Te, te a nóm, te vezetted a nyakunkra az inquisitorokat?! Asszony, hát te leskelődtél utánam? Hát te oda vetsz engem, oda veted annyi testvéreimet, az én testem, az én véremből valókat az inquisitio karmai közé? — Ilyen a női szív, ilyen a hű hitves?

Elvira mit sem szolt a szeme közé nevetett. Abarbanel megkapta mindkét karját.

— Jer!

Az asszony daczosan követte a férjét a barlangba. Abarbanel odaállította a gyülekezet elé:

— Uraim! — e nő árulónk!

A meglepetés moraja verődött vissza a barlang falairól.

— E nő engem akart megboszulni, oda akart dönteni — bár hitvesem — a legkegyetlenebb sors ölébe, mert a minap rajtakapott hűtlenségét szemére lobbantottam. Tudja, hogy szeretem testvéreimet, velem akarta hát rántani azokat is, hogy bosszuja teljes legyen. Rám lesett, kockára tette az önök életét s kockára tette az enyémet is. Ő hozta nyakunkra az inquisitorokat, hogy felperzseljenek! Uraim lássanak fölötte törvényt, ítéljenek igazságosan!

— Mózes törvényének értelmében, mert házasságtörő, meg kell kövezni — mondá a rabbi.

— A ki másnak vermet ás maga esik bele. Ezen asszony felakart bennünket perzselni, nohát legyen ő lángok martaléka — vélte egy másik.

— Helyes! — kiálták egyhanguan.

Gyorsan összehordtak egy rakás száraz ágat. Az asszonynak kezét, lábát összekötötték s rája fektették. Elvira, a mint látta, hogy ezek az emberek egész komolysággal hozzálátnak ítéletük végrehajtásához, eltorzult arczczal könyörgésre fogta a dolgot.

Abarbanel szive összefacsarodott, keble hevesen zihált, feje szédült, szeme elhomályosodott, hogy odaállt neje elé.

— Elvira, a halál köszöbén állsz. Tudod, jól tudod, milyen sors vár arra a tulvilági életben, ki vétkei megbánása nélkül kerül oda. Nyugtasd meg legalább bűnbánásoddal háborgó lelkemet; valld meg őszintén: vétkes vagy-e te a házasságtörésben, melylyel vádoltalak?

— Megcsaltalak, igaz, házasságtörő voltam... De az isten szent nevére kérlek, szánjatok meg, könyörüljete rajtam!

— Ha csak ellenem vétkeztél volna; ha csak engem akartál volna tönkre tenni, úgy én, az élő istenre mondom, meg tudnék neked bocsájtani! De te isten ellen is vétkeztél, meggyaláztad azt is —! Vérezó szívvvel, kétségbeesve kell hát lemondanom, hogy én az isteni igazságszolgáltatás utjába álljak!

Elvira keserves zokogásba tört ki, egész teste rángatódzott, mintha erős villámfolyamnak lett volna kitéve; kezét, lábát a legnagyobb erőfeszítéssel akarta megszabadítani a kötelékekből; szép, hosszú haja kibomlott s összekeveredett a száraz ágakkal, picziny szája széthuzódott, szemei mintha ágyukat akarták volna elhagyni. orrczimpái hevesen lüktettek, egész arca eltorzult. Csunya, borzasztó egy látvány volt!

(Folytatása következik.)

Dr. Lazarus mellett.

Tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapja utolsó számában közleményt hoz a berlini izraelita hitközség kebelében beállott ama mozgalomról, mely a nagy tudós Lazarus tanár kiküszöbölésével végződött.

Ez adat szárazon előadva, elegendő lett volna, hogy minden érző szívet, a tudomány hatalmába vetett egyedül üdvözítő hitet fentartó lelket bánattal töltsön el.

Kommentárral ellátva, e bánat szent fájdalommá válik, melynek kifejezést nem adni — lehetetlen.

A ki valaha Lazarus műveit lapozgatta, ki gyönyörködött abban, midőn e nagy lélekbuvár, leszállva a szív rejtekébe, onnan a mai kor rideg önösségének hullámcsapásaitól zátonyra jutott emberi lét valódi gyöngyét, az imponderabiliák csodatevő hatásában rejlő lelkesedés fegyverzetét halászta ki és markunkba nyomta: az csak kegyelettel és tisztelettel viseltethetik e bölcsész iránt.

S lett volna botlása bár nagyobb, mint a mit a sokszor elkápráztatott szemmel a vak előítélet, a politikai fanatikuskok zshivaja után induló közvélemény e jelesünknek szemére vet: ő mindennek daczára disze marad a korabeli tudós világnak, mert tudománya az életből merit, fölemel és nemesít.

Volt idő, hogy a hit dolgában való szabad gondolkozás miatt máglyát raktak, üldöztek Spanyolországban ép úgy mint Genfben, és vide Spinoza! Izrael hazájában, mely széles nagy világ.

Ma egy lépéssel tovább haladtunk! A politikai hitvallás a felekezeti Prokrustes-ágyába szorítottatik.

Ezt értse, a ki tudja, én nem bírom!

Türemlenségre a hit terén, átültetve a politika talajába: kuszó növény, gaz, mely elterül, de nem emelkedik. Emberi rendeltetéshez méltó, ész — és szívbéli fejlődésre hivatott lény ily talajban elcsenevész.

De jobb a természet mint teremtménye — az ember! Törvénye a szilárd rendre alapított szabadságot hirdeti. E törvény a társadalom, mint egy nagy tömb, érzelmeiben és elhatározásaiban is működik.

A politika utolsó sorban a természet törvénye alatt áll; e törvény működése évszázadok, sokszor évezredek lemultával mutatja hatását. de elvégre — meg van.

Reznációra tehát ép oly kevéssé van szükség mint lelkesedésre, csak egy árthat — az erőszak!

Az erőszak, mely alatt ép úgy a physikait mint a türemlenségben kifejezésre jutó erkölcsit értem, a természet fenkölt törvényeinek buvárjait elrettenti, munkájukban megzavarja s az emberiség jövőjét veszélyezteti ez által!

Ma Lazarus, holnap a nagy Goldschmidt, ki egy nemzetek közötti viszályt, minő a hires „Alabama“ kérdés, jogi szakvéleményével eldönteni segített és több dicsőséget hozott a zsidó névre, mint a „hecz“ korszakában felszínre vergődött ugynevezett makkabäus. És idővel — az irástudók egész serege számkivetésbe megy. — hadd éljen a tudatlanság, hadd terjeszkedjék a mozgósított arany borju!

Nem, nem! az így nem mehet tovább. A zsidóságban döntő szerepre csakis a szellem aristokráciája van hivatva, imponálni csak ez fog, mert a tudomány az hatalmat képvisel.

Ez éliteseregünk egyik vezére ellen támadt egy német, magát intelligensnek nevező hitközség, — a

világ egy más pontján elszórt e gyűlöletes hitfelekezet egyik napszámosa óvást emel ily erőszakoskodás ellen, mert a valódi magyar zsidó — jó, mint a nemzet zöme, igazságtalanul bántani senkit sem enged.

Lazarus szívünket birja, ő — nem vétkezhet!

Braun Ignác.

Adtuk e sorokat, bár be kell vallanunk, hogy a tisztelt beküldő ur nincsen tisztában azzal, hogy tulajdonképen miről van szó. Feljajdul, hogy a berlini zsidó-hitközség számüzi Lazarust, a nagy tudóst, mintha nem éppen Lazarus nagy tudományossága, hatalmas szelleme és ékesszólása lett volna az, mely őt a berlini zsidó-hitközségben arra a diszes helyre emelte, melyet még most is elfoglal, de a melyről valószínűleg leteszik a legközelebbi választás alkalmával. Vegye tudomásul beküldő ur, hogy az a „magát intelligensnek nevező“ berlini hitközség egy izben 700,000, mond hétszáz ezer márkát áldozott, hogy a zavarba jutott dr. Lazarust, ki szerencsétlen spekulációkba bocsájtkozott volt, képessé tegye, hitelezői kielégítésére, hogy fényes nevét minden mocsoktól megóvja s hogy zavartalanul folytathassa tudományos működését. Láthatja tisztelt Braun Ignác ur, hogy a berlini izraelita hitközség méltányolni tudta dr. Lazarust, a tudóst, még mielőtt kitért az ön szent fájdalma, de még arról is biztosíthatjuk beküldő urat, hogy vannak talán Berlinben is zsidók, kik gyönyörködtek abban, midőn dr. Lazarus „kihalászta és markunkba nyomta az imponderabiliák csodatevő hatásában rejlő lelkesedés fegyverzetét,“ de azért mégis felzudultak ellene. de nem Lazarus, a tudós, hanem Lazarus, a politikus ellen.

Mit tenne Ön Braun Ignác ur, ha pl. Dr. Goldzieher Ignác, a mi Lazarusunk, karöltve Nendtvich Károlylyal erős agitációt kezdene meg Csatár Zsigmond érdekében, és felszólítaná a magyar zsidókat, hogy ők is, követve példáját, agitaljanak az Ónodiak, Ráczok és Szemeczek mellett, és mindezt tisztán zsidó szempontból! Mit mondana Ön akkor, tisztelt felszólaló ur, ha azt a természetes felzudulást, mely a budapesti zsidók részéről Dr. Goldzieher eme tettét követné, mit mondana, kérdezem, ha Schwarcz Izidor ur erről a felzudulásról azt irná. hogy ime a tudatlanság számüzi a tudóst, majd máglyát raknak a szabad gondolkodásnak s több effélet? Nemde ez a Schwarcz Izidor ur szörnyű igazságtalan volna, és hallatlan tájékozatlanságot árlna el? Pedig, Ön Braun ur, ugyanazt tette, a mit ez a Schwarz ur tenne.

A szerkesztő.

Gyöngyszemek a talmudból.

Mit törődik az egér, selyem ruha-e, vagy szennyes rongy-e, az, a mit kikezd! — Mit törődik az uzsorás, felebarátjának élte, boldogsága-e, vagy szemétdombja-e, mit feldul, ő neki mindegy, csak haszna legyen belőle.

*

A gyilkos kegyelmet találhat az örökkévaló trónusa előtt, de soha sem az uzsorás.

*

Kisértetek, ördögök és gonosz szellemek léteznek, de csak annak a ki hisz bennök.

*

Vannak pillanatok, melyek kihatnak az egész életre, boldogtalan, ki ilyen pillanatot meg nem ragadott két kezével; visszatérni az ilyen pillanat nem szokott.

*

A szédelőnek nincsen barátja, a zsugorinak nincsen méltósága, a vágyakodóknak nincsen nyugalma és a hirtelen haragvónak nincsen társasága.

Mit fel nem foghatsz, az után ne törd magadat; ne kutasd mi volt a teremtés előtt, mi lesz a világ vége után, mi van a föld alatt, mi van az ég fölött. Van jelenedben, van melletted annyi buvárokodni való, hogy nem kell szellemednek messzeségekben tévelyegni.

Négyen vannak, kik ellen fellázad az emberi ész; a szegény ellen, ki gögös, a gazdag ellen, ki eltagadja vagyonát, az öreg ellen, ki asszonyok után jár és a hitközségi előljáró ellen, ki községre felett uralkodni akar.

Rabbi Akavja ben Mahalallel utolsó szavai, miket halálos ágyán fiához intézett, így hangzanak: „Fiam, csak saját tetteid távolítják el tőled az embereket és csak saját tetteid hozzák közel hozzád az embereket.“

Hárman kiválóan kedveltek az örökkévaló előtt: ki elnéző mások hibájával szemben, míg saját magával szemben szigorú ítélőbíró, ki visszautasítja a kész nyereséget, ha az nem egészen tiszta forrásból ered, és a ki annyira legyőzi magát, hogy nem ismeri a haragot.

Rabló vagy, ha nem viszonzod embertársad üdvözlését.

Hosszu élet, gyermek és vagyon nem az érdemtől függ, hanem a szerencsétől.

Egyél kevesebbet egy pec-enyével, igyál kevesebbet egy palaczkával és fordítsd a megtakarított pénzt lakásod kibővítésére.

Sokkal könnyebb segíteni másokon, mint saját magadon.

Ha nem futsz, el nem éred (a szerencsét), ha nem keresed, meg nem találod.

Talmudista.

Hazai hírek.

— **Ő felsége, a király** minap a Ludovicában tett látogatása alkalmával meglátogatván a tervrajzi tanteremben a szab. áll. tisztképző tanfolyambeli hallgatókat egy Kohn nevű hitsorsosunkat, ki csinos tervrajzával magára vonta a felséges vendég figyelmét — megszólításával tüntetett ki, s a tanár kérdéseire adott ügyes válaszaiért — legfelsőbb elismerése jeléül megveregette vállát és neve meg illetősége után tudakozódott. Székesfehéri illetőségű hitsorsosunk eme kitüntetésével a felséges uralkodó ismételten tanujelét adta annak — hogy előtte — a szabadság, testvériség és egyenlőség éppen nem ismeretlen fogalmak.

— **A közjótékonyági bizottság**, mely a minap Horváth tanácsos elnöklete alatt tartotta gyűlését, a pesti izr. nőegyletnek — a népkönyha kibővítése céljából — és külön a saját használatára is 200—200 frtot utalványozott ki, a budai izr. nőegyletnek, a fővárosi szegény gyermek-kert egyletnek, a vakok orsz. segítő-egyletének 100—100 frtot, az izr. kézmű- és földműves egyletnek 150 frtot és a pesti izr. nőegyletnek építkezési segélyül 500 frtot adományozott. A pesti izr. fiárvaházat pedig, mielőtt segélykérelmét tárgyalná, felszólította, hogy mult évi mérlegét terjessze

be — megtekintés végett; a pesti izr. árvamenhely segélyt kérvén, ügyei megvizsgálására Bernáth Béla küldetett ki.

— **Menyegző.** Radó Antal dr. országgyűlési gyorsíró, jeles költő és műfordító hitrokonunk f. hó 13-án délután 4 órakor tartotta esküvőjét Stern Helén a Stern és Schmiedl cég egyik főnökének szép és szellemes leányával a dohányutcza imaházban. A nagy diszszel tartott szertartáson, melyet Kohn Sámuel dr. hitszónok végzett, a főváros színe-java vett részt. Ott láttuk Gyulai Pál főrendiház tagot, Molnár Antal orsz. képviselőt, Agai Adolf drt., Weiser Károly közjegyzőt, Fenyvessy Adolf drt., az országgyűlési iroda főnökét, Marczalli Henrik drt., Morzsányi Károlyt, Légrády Károlyt, Goldzieher Ignác drt., Bánóczy József drt., a Pesti Hirlap szerkesztőségét, az országgyűlési gyorsiroda személyzetét, az irodalom és zszurnalisztika számos képviselőjét stb. A zenekedvelők bálványutcza helyiségében fényes lakomát tartottak az esti órákban, melyben 150 vendég vett részt. Az irodalom kitünőségei mellett ott voltak a fővárosi kereskedő világ notabilitásai is. A fiatal párt, különösen az írók számos szellemes felköszöntőben üdvözölték.

— **Emlékünnepet** ült f. hó 14-én a „Concordia“ egylet Reich Ármin tiszteletére az izr. fiárvaházban. Az ünnepélyen a pesti izr. hitközséget Goldzieher Ignác dr. titkár, egyetemi m. tanár képviselte, jelen volt továbbá a „Concordia“ előjárósága testületileg és az izr. kézmű- és földműves egyleten kívül számos előkelő vendég. Az ünnepi szónoklatot Kayserling dr., hitszónok mondotta el, melyet végül Friedmann főkantort vezénylete mellett elénekelt gyászének követett.

— **A szegedi „Chevra-Kadisa“** 1886-ik évi zárszámadási kimutatását vettük, melyből az egylet áldásdús működését a következő adatok igazolják: A lefolyt évben az egylet havi fizetések czimén 1722 frt 58 krt utalványozott ki, havi segélyekre 294 frt, különféle segélyekre pedig 389 frt 43 krt fordított, — a betegápolás, gyógyszerár és temetkezési költségek fedezésére 382 frt 97 krt adott ki; szegény tanulók felruházása 160 frt 60 krba került; a kolera-idő alatti segélyezése 531 frt 78 krt emésztett fel, stb. Bevétele fölveteli és évi díjakból, továbbá zsinagógai adományokból meghaladták a 2400 frtot; a perzselyek 704 frt 44 krt jövedelmeztek, a családi sírhelyek megváltása 2200 frtot juttattak az egylet pénztárába. Kiss Dávid 2000 frtos ágyalapítványt tett és 1000 frtot hagyományozott az egyletnek. Az egylet a lefolyt évben vett 900 frtos halottas kocsit, vett házat 3650 frtért stb. Az 1886-iki vagyonszaporodás 9573 frt 87 kr., mely hozzácsatoltatván az egylet vagyonához, az 1887-ik év január hó 1-én 29,393 frt 28 kr. volt.

— **Az aradi izr. „Fortuna“** beteg- és önszegélyező-egylet f. hó 13-án a tagok élénk részvéte mellett tartotta meg közgyűlését. — A tárgysorozat letárgyalása után a kezelőségnek megadták a felmentvényt azután Moskovitz Jakab elnököt és Singer Adolf alelnököt, kik állásukról leköszöntek, újra nagy lelkesedéssel megválasztották, illetve felkérték, hogy a tisztséget az egylet érdekében továbbra is töltsék be; a leköszönt pénztárnok helyébe közfelkiáltással Fekete Jakabot választották meg. Majd a választmány indítványára a közgyűlés a következő tiszteletbeli tagokat választotta meg: Fábian Lászlót, Aradváros és Aradmegye főispánját. Ormós Pétert, Aradmegye

alispánját, Ottrubay Károlyt, az aradi kir. törvényszék elnökét, Salacz Gyulát, Aradváros polgárnagyát, Hirschmann Józsefet, az aradi izr. hitközség elnökét, Rosenberg Lipótot, az aradi izr. hitközség főjegyzőjét, továbbá Kiss Dávid dr.-t, Grossmann Jakab drt, és Orosz Ignácot. Egyleti ügyészsé közfelkiáltással Nemes Zsigmond drt. választották meg. — A gyűlés után a gyülekezet nagy része Orosz Ignác urnál gyűlt egybe, hol vig poharazás és toasztozás mellett az egylet számára egy kis gyűjtést is rendeztek, mely 15 frtot jövedelmezett.

— **Az ozorai izr. iskolában** — mint nekünk írják — f. hó 10-én az iskola könyvtára javára két felvonásos darabot játszott el egy műkedvelő társaság. Az előadás nemcsak, hogy szellemileg sikerült kitűnően, hanem anyagilag is, miután a nagy kiadások dacára — 35 frt. tiszta jövedelmet biztosított a jótékony cél javára. A szép eredmény főérdeme Gara Antal tanítóé.

— **Thoman István**, Liszt egyik legkedvesebb tanítványa f. hó 25-én a vigadó kis termében hangversenyt fog tartani. A jeles ifju, ki hitrokonunk, szereplésével mindenütt a legnagyobb elismerést aratta; így f. hó 11-én is Bécsben hangversenyezvén Hanslick a „N. Fr. P.“ tárczájában nagy dicsérettel emlékszik meg róla. Thoman István homonnai születésű, kit atyja, Thoman Dávid dr. orvos a legnagyobb gonddal neveltetett. Az ösztöndíjakat már kezdő korában is egyremásra nyerte s később Liszt annyira megkedvelte, hogy Rómába is magával vitte. Zemplénmegye e fiában egy jövendőbeli világhírű művész rejlik.

— **A 300 frtos állami ösztöndíjt** a nagyméltóságú miniszter, nem, mint tévedésből irtuk, Zuckermann Józsefnek, hanem Zuckermann Ignácnak, a kir. József műegyetem mérnöki szakosztálya I. éves hallgatójának, egy kiváló szorgalmú és tehetséges ifjunak adományozta tanulmányai végzésének egész tartamára.

Verhovait elverték a saját lapja nyomdájában a saját szedői; mert saját pénzüket a híres 8%-es szerkesztőtulajdonostól heves vita után sem tudták megkapni.

— **Ujvidéken** Blau Izrael és neje a héten ülték meg arany menyegzőjüket.

— **Nagy-Kanizsán** is tánczra penditette a fiatal-ságot a purim s f. hó 11-én a Kaszinó fényesen kivilágított termeiben olyan pazar fényű és a jelmezekben annyi izlést tanusító mulató társaságot toborzott, hogy bármely fővárosi vigalommal is kiállta volna a versenyt. A 60 párból álló, majdnem csupa jelmezes népfölkelőkből és választottaikból álló sereg pirkadó hajnalig győzte a tánczot.

— **A pásztói izr. nőegylet** f. hó 13-án a Casino nagy termében fényesen sikerült jótékonycélú bált rendezett, melynek 120 frtot meghaladó tiszta jövedelme az ottani szegények felsegélyezésére fordított. A négyeseknél 90 pár állt glédába s ugyancsak kitűnően harczolt a jókedv fegyvereivel a kedvetlenség ellen. A bálanya Keszler Ignáczné volt.

A lovasberényi izr. nőegylet f. hó 12-én a Casino termeiben igen fényes tánczestélyt tartott, melyet a maszkok, különösen a vidékről érkezett maszkok tettek feledhetlenné. A négyesben vagy 60 pár robotolt s 60 frt tiszta jövedelemmel fejezte ki elismerését a kivilágos kivirradtjg animóval folyt mulatság iránt.

Külföldi hírek.

— **Alexandriából** vesszük a következő tudósítást: Midón Viktor Emanuel, olasz trónörökös városunkba érkezett, a zsidóság örömnepet ült. A zsidó hitközség küldöttségt menesztett a trónörökös elé, hogy őt a kikötőben fogadja. A küldöttség vezetői a Suarez testvérek, a világhírű bankárok voltak, kik egyuttal a Khedive által Viktor Emanuel tiszteletére adott diszebedre is hivatalosak valának. A trónörökös a városunkban levő összes jelentékenyebb zsidó intézeteket meglátogatta, melyekben őt a község három elnöke (1 fő- és 2 alelnök) u. m. Commendatore Pereira báró, Piha Bey és Luzzatto kalauzolta. Midón Kairóba utaztában a trónörökös látta, hogy Fanta vasuti állomásnál egy Segra nevű olasz zsidó folyamodványt akar neki átnyújtani, a vonatot direkte megállíttatá, a folyamodványt elfogadása a szegény zsidót néhány barátságos szó kíséretében megnyugtatta.

— **A mantuai főrabbi** Cav. Mortara Marco az olasz igazságügyi- és cultuszminiszterhez megleghangu levelet intézett, melyben megköszöni, hogy a miniszter szives volt a Collegium rabbinicum megnyitására megjelenni. Az érdemes főrabbi többek közt így ír: „Az összes olaszok egyenlősége exellentíádnak nagylelkű eljárásával új szentesítést nyert.“ A miniszter válasza így hangzott: „Köszönöm azon szives érzelmeket, miket előttem kifejezett, örvendek, hogy a római zsidó hitközség ünnepélyén való jelenlétemnek oly magyarázatot volt szives adni, mely a valóságnak csakugyan megfelel.“

— **Az antiszemita botrány vége.** Olvasóink még bizonyára emlékeznek ama sajnálatos botrányra, mit a bécsi antiszemiták a képviselőházban és annak folyosóján arrangeáltak. Miután Pattai Wrabetz megsejté, ez Pattait bepörlé. A bíróság most Pattai kiadatását kérelmezte a képviselőháztól, melyben c tárgy heves vitára adott alkalmat. A kiadatás ellen Lienbacher (egykori államügyész) és Lueger (antiszemita) léptek sorompóba. Előbbi a következőket mondá: „Én sem antiszemita, sem philoszemita nem vagyok, én csak a ház becsületét és méltóságát tartom szem előtt. Wrabetznek joga van elégtételt kérni, de más uton, mert ha a képviselőház Pattait kiadná, ugy az óriási botrányt vonna maga után. Egyébként, ha egy fegyházban egy fegyencz a másikat megsejtí, azért csak nem lesz a fegyencz a bíróságnak kiadva!“ (Óriási derűlség.) Lueger, antiszemita pedig azért szól a kiadatás ellen, mert szerinte Wrabetznek párbajra kellett volna Pattait kihívni. — Ekkor felállt dr. Kopp, a Rohling-Bloch-féle perben oly jelentékeny szerepet játszott ügyvéd s midón Pattai kiadatását kérte, felhasználta egyuttal az alkalmat, hogy antiszemitákról elmondja nézeteit. „Az antiszemiták — ugymond — megméltelyezik a közvéleményt, oly elveket hirdetnek, miknek végrehajtását a törvény büntetéssel sujt.“ Szavai majdnem az egész ház helyeslésével találkoztak. A vége az lett, hogy Pattai kiadatása 146 szavazattal 37 ellenében elhatározott.

— **A pétervári egyetem** 2627 polgára közt 290 zsidó vallású, kik közül a napokban hármat ezüst éremmel tüntett ki az egyetemi tanács. A párisi egyetemet látogatók közt igen sok orosz zsidót találunk, sőt a 110 nő közt, kik az orvostant hallgatják, 80 zsidóvallású.

— **Dr. Spitzer** Simon tanár, a híres matematikus, a nagy tudós, Bécsben márczius 16-án éjjel hirtelen elhunyt. Dr. Spitzer, mint a polytechnicum és keresk. akadémia tanára, európai hírű szaktekintély volt, a mi annál méltánylandóbb, mert Spitzer ifju korában nagy nyomorral küzdve egészen autodiductice volt kénytelen ismereteit bővíteni s ezt oly páratlan szorgalommal tévé, hogy még mint növendék sokszor kijavítá híres tanárai esetleges tévedéseit. Dr. Spitzer 61 évet élt. Áldás kísérje emlékét!

— **Németországban**, hol a zsidó jótékonyosság bámulandó és határt nem ismerő módon nyilatkozik mindig, most oly mozgalom indult meg a zsidóság körében, melynek célja egy birodalmi nevelőintézetet alapítani, mely intézetbe ne csak árvák, hanem szegény gyermekek, esetleg olyanok is vétessenek fel, kikkel szülőik kegyetlenül bánnak vagy kiket teljesen elhanyagolnak. Alig indult meg a mozgalom, már is Németország előkelősége ki kívánta a maga részét. A bizottságban ott találjuk Nürnberg, Lyck, Edenkoben, Diez, Schwalbach, Fürth, Nordhausen, Hoffenheim, Gelnhausen, Frankfurt, Ems, Erfurt legelőkelőbbjeit, kiknek neve is elég garancia már arra nézve, hogy a tervbe vett nevelőintézet csakhamar létesülni is fog.

— **Berlinben** a három „Bnei Britt“ páholy az idén is a purim ünnepét arra használta fel, hogy a szegény iskolásgyermekeknek valódi örömet szerezzen áldásos jótékonyásával. A Cassel-szálloda dísztermében folyt le a szép ünnepély, az iskolai hatóság s hitközségi előjáróság jelenlétében. 110 iskolásgyermek láttatott el ruhával és fehérneművel. Dr. Landsberger szép beszédet intézett a gyermekekhez, figyelmeztetve őket a purim jelentőségére s történetére. Peltsohn ur, a szálloda tulajdonosa gazdag lakomához hívta meg végül a boldogságban uszó gyermekereget

— **A paduai hatóság** dísztermében a napokban leplezték le néh. Morpurgo Emilio (hitsorsosunk), jeles nemzetgazdász és statisztikus mellszobrát.

— **A párisi katonai lapok** most azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy egy jövődi háboruban kik legyenek a francia hadsereg vezérei. Mint örömmel olvassuk a hadvezér-jelöltek közt négy hitsorsosunkat is találjuk, u. m. Wolff, See Lambert és Levy tábornokokat.

— **Antiszemita becsület.** Dr. Blochner Kajetán hivatalnok Bécsben a napokban fenyítő feljelentést tett csalás büntette miatt Seidl József, több antiszemita lapocskák szerkesztője ellen. Ugyanis Seidl egyik hetilapocskájában egy talány megfejtésére 100 frtot irt ki jutalmul az elsőnek, azonfelül pedig minden megfejtő egy értékes művet is nyer. A talányt Dr. Blochner fejté meg mint első s így méltán is tartott igényt a 100 frt jutalomra. De mekkora volt csodálata és meglepetése, midőn a szerkesztő a 100 frt helyett 26 krt, mond h u s z a n h a t k r a j c z á r t, az érdekes mű helyett pedig a ponyvairódalom termékei közé tartozó gazdasági munka első füzetjét küldé be neki. Dr. Blochner még azért is károsítottnak érzi magát, mert több cikkét Seidl nem honorálta, holott azt megígérte. Dr. Blochner feljelentését azzal végzi, hogy ámbár ő is antiszemita, de azért a szintén antiszemita szerkesztő ennyi gazságával szemben lehetetlen volt magát passive viselni. A wieden-i kerületi bíróság Seidl ellen a vizsgálatot megindítá.

Dr. Grósz Dávid.

Az „Egyenlőség“ eredeti elbeszélése

Irta: **Dr. Bácskai Albert.**

(XII. folytatás.)

Grósz Dávid vihartól megtépett hajójának vitorlái csöndes rév felé közeledtek.

A zsidóság élelmes nép; ahogy egy, még le nem járt váltót kisebb nagyobb perczent levonásával szokott escomptálni, úgy számítja le jóra való fiatal emberek jövőjét is és amint élelmes ágensek találkoznak, akik a váltók elhelyezését közvetítik, úgy akadnak nagy számmal olyan emberek (és különösen asszonyok) is, akiknek rendes foglalkozásuk, hogy a hamiskás Ámornak utját egyengessék.

Hja, mert Ámor, a ki a szerelemnek istene, édes méreggel bevont nyilait nem lövöldözi ám úgy vaktában világgá, jó szimattal meg kell neki elébb hajtani a vadat, csábitóvá, ingerlővé kell tenni előtte a zsákmányt, hogy ijját felvonhassa.

Csak Themis, az igazságistenasszonya, született vakon, Ámornak éles, hamiskás szemei vannak; az egyiket behunyja akkor, ha célbavett lánykának külső bájairól van szó, de a másikkal annál áthatóbb tekintettel sandalit be ugyanakkor a telekkönyvbe, vagy a hozományt rejtő Wertheim-szekrénybe.

Hősünk az ő közzétett kis hirdetésének 3065 számával ellátott levélkét kapott egy napon, amelyben jobbról-balra haladó írással az lön tudtára adva, hogy szerdán délután jelenjék meg saját érdekében a királyutczai Herczl-féle kávémérésben és kérdezősködjék a Frau von Kohn után a kávéházi kasszánál.

Dávidnak nagyot dobbant a szive, mikor a levelet elolvasta. Végkép el volt már fásulva minden iránt, ami a lelket felemelni és izgató pezsgésbe hozni van hivatva; de most az egyszer érezte, hogy életének forduló pontjához, a nyomortól való megváltás küszöbéhez ért.

Szerdán délután egy kölcsönkért kabátot öltve magára, a tükör elé állott és rendbe hozván egykor dús üstökének azt az 5 hajszálát, amelyet szájalomból a nyomor és a tudomány még meghagyott, — meg volt győződve, hogy ő most „kicsipte magát.“

Sietett a Herczl-féle kávémérésbe. A kasszánál, mikor a Frau von Kohn után tudakozódott, a kasszirónó hamiskásan mosolyodott el és azt mondá, hogy a Frau Kohn még nincs itt, de itt van a Frau Schwarz, a Frau Weisz és Blau; azokkal is elvégezheti az ügyét, mert e tisztességes asszonyságok mindnyájan ugyanazon üzlettel foglalkoznak, de sőt még sokkal olcsóbban csinálják.

Dávid elpirult és leült várakozni egy szögletasztalhoz.

A jóhírű Herczl kávéház zsúfolásig telve volt vendégekkel, a kellemes meleg, a kávé párája és az asztalokon nagy adagokban heverő kövér puffandtságú dúsan megczukrozott sütemények tömege olyan ingerlően

hatott Dávidra, hogy e perczben nagyobb boldogságot képzelni sem tudott magának, mint azt, hogy az Isten csak annyira vigye fel a dolgát, hogy törzs vendége lehessen e nyájasan hívogató helyiségnek.

Óh milyen boldogok is azok az emberek, akiknek ha a lelkük jól van lakva keserüséggel, akkor legalább a testüket tudják földi édességekkel jól tartani.

Egy nagy terjedelmű asszonyosság lépett be most a kávéházba, egyenesen a pénztárhoz tartott és lihegő hangon kiejtett kérdésére, hogy nem kereste e őt egy fiatal ember, — a pénztárosnő egyenesen azon asztalra mutatott, amely mellett szorongva ült a mi szegény Dávidunk.

A Frau von Kohn volt az, aki, amidőn Dávid mellé letelepedett, természetes melléből akkora lihegés tört elő, hogy a czukros süteményekről a rájuk hintett czukorpor mind lábat kapott és tovarepült.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői posta.

G. B. P. Nem Kornfeld, hanem Ehrenfeld. Ennek egyik leánya Ordódy, volt miniszter fiához, a másik Földváry, Pestmegye alispánjának fiához ment nőül.

Többeknek. Köszönjük a beküldött adatokat. Mihelyt újból felvesszük a „Zsidók a közpályán“ című rovatunkat, adataikat felhasználjuk.

Jelölt. Erre csak két intézet van feljogosítva: a pozsonyi jesibah és az országos rabbiképezde.

Szefard hitközség. Kérdésük kissé furcsa: tőlünk akarják megtudni, hogy — Önök micsodák. Ha Reich Ignácznak esküdtek hűséget, akkor orthodoxok, ha az országos iroda választottjuk, akkor neologok, ha csak a „régik“-hez ragaszkodtak, akkor status-quo-ante a nevük; ha e három testvér közül egyet sem választottak, akkor Önök — nem képeznek hitközséget. Szefard szervezetet a magyar törvény nem ismer.

N. V. „Lesz-e gyümölcs a fán?“ „Rendesen ez a jelszava azon czikkeknak, melyek az utóbbi időben özönével látnak napvilágot a magyar zsidó lapokban...“ így kezdi Ön hozzánk beküldött, különben szép cikkét. De hát melyik zsidó lapok teszik ezt? melyik cikközönről beszél Ön? Mi ilyen cikket eddig csak egyet olvastunk — az Ön kéziratát. Nem, uram, sem Önnek, sem senki másnak nincs oka a tanuló zsidó magyar ifjúságot így megtámadni. Nézzen végig, uram, a budapesti zsidó egyetemi polgárokon és azt fogja találni, hogy igenis, „Lesz gyümölcs a fán!“

St. A. V. Ön két dolgot kér tőlünk: az egyiket, hogy ne tegyük, a másikat, hogy tegyük; cserélje ki kéréseit: úgy szolgáltatára lehetünk.

P. K. T. G. Hogy juthatott Önnek eszébe bennünket felkérni, hogy ne tegyük ki, hogy kegyed zsidó, holott mi ezt ugyis csak érdemes hitsorsosoknál szoktuk megtenni. —

Rev. J. P. Im ikés tiszpatol...

Bl. O. H. Az adatokat jeles nemzetgazdászati irónk, Gelléri Mór hitrokonunk szolgáltatta.

Dr. G. V. L. és Ph. B. B. Cz. Lapunk igenis huz subvencziót — minden előfizetőtől. Más subvencziót nem ismerünk.

Dr. Cs. Helyben. Igenis, megtörtént, de nem tartottuk szükségesnek, ezt ki is temni lapunkban. Irhat bátran.

F. A. B. Az illető hirlapíró, Schwarz Ármin ur volt, a „Pester Lloyd“ belső munkatársa.

Pr. G. H. Örizzük, uram, az ilyen tulzásoktól. Ön egy, a tudományos világ előtt egészen ismeretlen, az iskolát csak most végzett fiatal embert elnevez „a tudomány fátylavívőjének“ „láng-lelkű tudósnak“ stb. De hát ha mindezt csakugyan elmondjuk R... urról, milyen jelzőt használjunk, ha igazán nagy tudósról akarunk írni? Cikkét egyébiránt eltettük, hogy közlétehessük, mi helyt hírét vesszük, hogy R... ur megírta első epochalis művét.

Ftszt. St. D. L. K. Sajnáljuk, nem közölhetjük. — A nevezet dolgotat előbb látni szeretnők.

Ftszt. dr. Sch. Á. K. H. — barátunknak és belmunkatársunknak ígért érdekes közleményeit még mindig várjuk, legyen szabad megsürgetnünk. Üdvözlöt.

Többeknek. Levélbeli válasza lehetetlen vállalkoznunk.

H I R D E T É S E K

A kopenhágai izr. hitközség elnökségétől.

Pályázat.

A kopenhágai izr. hitközség kebelében a második kántori állás megüresedett. Ezen állásra csak azok pályázhatnak, kik jártasak a zsidó tudományokban s jó hanganyag. zenei képzettség és hatásos előadási modor birtokában vannak. Az illetőnek továbbá otthonnak kell lennie a szentírás nyilvános felolvasásában (קורא). — Nőtlen fiatal emberek előnyben részesülnek.

Kikötött fizetés — a szokásos mellékjövedelmeken kívül — évenként 1500 korona (körülbelül 1100 frt o. é.) Képesített egyének sziveskedjenek folyamodványaikat f. hó végeig az alulírotthoz beküldeni.

Eichel Ph. L.

az izr. hitközség előljáróságának tagja
Kopenhágában.

A mező-kövesdi aut. orth. izr. hitközség elnökségétől.

Pályázat.

Alulírott községben az anyakönyvvezetői állás, mely össze van kötve a helyettes rabbi állásával, betöltendő.

Ez állásra csak az reflektálhat, ki egyszersmind בעל תפילה jó שוחט מומחה és קורא. Évfizetés 400 frt, szabad lakás, fél שחיטה, a szokásos mellékjövedelmekkel és ezeken kívül az anyakönyvi beiratásokért járó díjak.

A tisztelt pályázók felkéretnek, 3 elismert orth. rabbitól származó התרות és קבלות, továbbá az anyakönyvvezetésére feljogosító bizonyítványukat f. hó 24-éig alulírott előljáróshoz beküldeni. Isteni tisztelet megtartására csak a meghívottak bocsájtatnak.

Harangi Menyhért

a mező-kövesdi aut. orth. izr. hitközség
előljárója.

A debreczeni izr. hitközség előjáróságától.

306. sz.
1887.

Pályázat.

A debreczeni „status quo-ante“ alapján szervezett izr. hitközségben egy tehetséges zeneileg képzett zion kinek az isteni tiszteletet משררים kíséretében kell végeznie, 1000 frt évi és egyéb szokásos járulékok mellett alkalmazást nyer.

Megjegyzendő, hogy a zion a község igényeinek megfelelő bassista, tenorista és 3 énekes gyerek fizetésére a községtől évenként 750 o. é. frtot kap.

Képesített pályázók ajánlataikkal és bizonyítványaikkal koruk és családi állapotuk bevallásával együtt f. évi április 15-ikéig alulírott előjárósághoz forduljanak.

Pályázó isteni tisztelet végzésére csak azok jelenhetnek meg, kiket az előjáróság meghív és az utazási költségek csak a szerződöttettnék lesznek megtérítve.

Debreczen, 1887. márczius 3-án tartott előjárósági gyűlésből.

Dr. Scheer Benő,
elnök.

LANDESMANN LIPÓT

fiu-nevelő-intézete

SZABADKÁN (Bácska.)

Lelkiismeretes oktatás a kereskedőnek és gazdasz-
nak szükséges legfőbb előismeretekben. Előkészítés
az egyéves önkéntességre, jogosító vizsga letételére.
Bemlakás a leghiresebb kereskedelmi neveldek
mintájára. Vallás-erkölcsi nevelés.

Gondos felügyelet. Mérsékelt árak.

Gyenge testalkatu vagy nehéz felfogásu 6—16 éves fiuk :
számára kiválóan ajánlható.

Beléphetni jelenleg is — Értesítő ingyen.

Szombaton és ünnepe napokon előadás nem tartatik.

Meghívó

a Magyar országos bank részvénytársu-
lat részvényeseinek 1887. évi márczius 30-án d. e.
11 órakor Budapesten, V. ker., nádor-uteza 4. szám a.
tartandó

V. rendes közgyűlésére.

Napirend :

1. Az 1886. évi december 31-én lezárt mérleg és az igazgatóság üzleti jelentésének előterjesztése.
  2. A felügyelőbizottság jelentése.
  3. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség mikénti felosztása iránti határozat.
  4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére adandó felmentvény.
  5. Az igazgatóság tagjai számának megállapítása és esetleg az alapszabályok 12. §-a értelmében megejtendő pótválasztások.
  6. A felügyelőbizottság megválasztása.
  7. Az igazgatóság tagjai részére járó jelenléti-jegyek értékének s az elnök tiszteletdíjának megállapítása.
- Budapest, 1887. márczius 12-én.

A Magyar országos bank részvénytársulat igazgatósága.

Brünni kelméket

elegans

nyári öltözetre

3-10 méteres szelvényekben minden szelvény 4 bécsi róf.

- frt 4.80 igen finom
- frt 7.— legfinomabb
- frt 10.50 legeslegfin.

valódi gyapjuból, valamint kamgarn és fel-
sőkabát kelméket. ugyszintén **utazó-plaidokat drb-
ját 4 és 6 frtért** szállít az összeg utánvétele mellett
a szilárd és jóhírűnek ismert **posztógyári raktár**

SIEGEL-IMHOF

Brünnben, Ferdinandgasse Nr. 34.

Magyarózat. Minden szelvény 3-10 mtr. hosszú és 136 cm.
széles, s így teljesen elegendő egy tökéletes férfi-öltözetre.
A fönnebbi cég ismeretes szilárdsága és jelentékeny
munkaképessége kezeskedik arról, hogy csak a legjobb áru,
pontosan a választott minta szerint, szállítatik. — Miután
most igen sok szédelő cég „brünni áruk“ köpenye alatt
garázdálkodik, ezek ellenében a fönnebbi cég **mintákat küld
ingyen és bérmentve.**

Budapesti közuti vaspálya-társaság.

HIRDETMÉNY.

A budapesti közuti vaspálya társaság

XXII. rendes közgyűlése

f. évi április hó 4-én d. e. 10 órakor az evang. iskola
disztermében (IV. ker., Sütő-uteza 1. sz.) fog megtartatni.

Napirend :

1. Igazgatósági évi jelentés ; előterjesztése az 1886.
évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelő-bizottság
erre vonatkozó jelentésének ; határozat a felmentvény
érdekében.
  2. Az osztalék megállapítása.
  3. Előterjesztés a közuti vasuti hálózat kiterjesztése
tárgyában.
  4. Az 1887. évi költségvetés megállapítása és hatá-
rozat a fedezet érdemében.
  5. Jelentés és illetőleg előterjesztés a helyi érdekű
vasuti tervezetek tárgyában felhatalmazási kérelemmel a
hitelmivelet érdemében.
  6. A tekintetes fővárosi Tanács felhívása, a Wesse-
lyényi-uteza folytatatólagos megnyitásához szükségelt tár-
sasági telek-terjedéknek ingyen leendő átengedése iránt.
  7. Netaláni indítványok a t. ez. részvényesek köré-
ből, a mennyiben ilyenek alapszabályszerűen (8 nappal
a közgyűlés előtt írásban) fognának az igazgatóságnál
bemutatatni.
- Szavazati joggal bírnak a társaság közgyűlésén (alapszab. 15.
és 20. §§.) mindazon részvényesek, kiknek részvényei a részvény-
könyvben 45 nap óta saját nevükre vannak írva, ha részvényeiket
legalább 4 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letéteménye-
zik. Felkértnék tehát a t. részvényes urak, kik a jelen közgyűlés-
ben részt venni óhajtanak, miszerint részvényeiket a szelvényekkel
együtt, **bezárólag f. évi márczius hó 31-ig a délelőtti hivat. órák**
alatt az igazgatóságnál (VI. ker., Andrássy-út 9. sz.) térítvény mellett
letenni méltóztatassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejűleg
az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelőbizottság
jelentése is lesz átvehető.

Budapest, 1887. márczius 10-én.

Az igazgatóság.

Felhívás osztrák-magyar monarchia minden lakójához!

Alulírott cégnek ajánlották, hogy minden közvetítésre reá bizott árut beszerzési árán alul 5%-kal adjon el. Ezen alkalmat minden gondos apának, minden gyakorlati háziasszonynak elmulasztathatlan kötelessége a legnagyobb mértékben felhasználnia, annál is inkább, mert a raktáron levő áruk a **legjobbak**, a **legczélszerűbbek** és **legtisztábbak** azok közül, melyek valaha eladásra kerültek.

Az említett cégnek egyuttal meghagyták azt is, hogy minden megrendelőnek nagy értékes ajándékkal kedveskedjék

egészen ingyen.

Minden vevő, ki 5 frt értéket képviselő árut vásárolt, egy pár új arany utánzótt iris-köví fülbevalót kap; 10 frtra és azonfelül egy pár valódi ezüst függőt; 15 frtra s azon felül egy pontosan járó fali órát és 20 frtra s azon felül egy **pontosan járó zsebórát kezesség mellett** (nem játékszer) **egészen ingyen.**

Kivonat az árjegyzékből:

1 vég házi óriás-gyolcs, rumburgi vagy sternbergi, 3) rőf hosszú, legjobb és legerősebb minőség 5 frt 10 kr.

2 drb lótakaró 190/130 cm. nagyságban, nagy, vastag, elpusztíthatlan és csak 3 frt 10 kr.

2 drb bourett-selyem ágyterítő — minden színváltozatban, legfinomabb, a legnagyobb ágyakhoz 7 ft 35 kr.

3 drb téli alsó-nadrág férfiak számára — műmerinó-gyapjából, sávos, összesen 3 frt 60 kr.

3 drb téli ing, férfiak- vagy nők számára, egészségi ing, testhez álló 3 frt 60 kr.

6 drb török frontir törülköző, színes szegélylyel és bojtokkal 1 frt 15 kr.

3 drb női, berlini — fejre való kendő, igen finom és meleg, minden színárnyalatban 1 frt 75 kr.

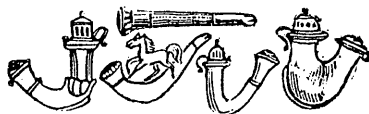
1 drb női nagykendő — 1/4 nagy, elegáns, divatos, tartós 1 frt 70 kr., — ugyanaz a legfinomabb 2 frt 35 kr.

1 drb női téli szoknya, nagy, vastag, meleg, színes szegélylyel 1 frt 90 kr.

1 drb női Stefánia-kabát, testhez simuló és azt melegen tartó 1 frt 85 kr.

1 teljes Gobelin-készlet, 2 ágy és egy asztalkendő, vastag zsinórzattal és bojtokkal 7 frt.

1 vég vastag barchent, legkitünőbb minőség, 30 rőf, veres 6 frt 75 kr., fehér, barna, kék 5 frt 75 kr.

1 teljes dolmányzó készlet, áll egy mű-tajt-pipából, egy valódi tajt szivarka-szopóka tokkal, egy tréfas szivartartó, egy szép dolmánytárcza, egy örök lüzszer-szám, egy török szultán-pipa, egy meggyfaszár, egy hamutartó és egy badeni meggyfa-szárak-szopókából — mindössze 4 frt 20 kr.

1 női öltözet à la Princesse, — utolsó divat, teljes, angol filcz-szővetből, szépen díszítve 4 frt 40 kr.

1 drb férfisapka, asztrakan-utánzat, selyemmel bélelve, nagyon meleg, nők és gyermekek számára is 1 frt 50 kr.

3 drb férfi és gyermek kalap, nőknek is jó, kacsikiás, összesen csak 3 frt 60 kr.

1 drb kautschuk-esőköpeny és felöltő, a legnagyobb ember számára 7 frt 20 kr.

3 drb női térdigérő harisnya, a legjobb viselet és kellemesen melegítő 2 frt.

6 pár téli férfi-kapca, senki sem nélkülözheti, megóv hűde s nedvességtől 1 frt 90 kr.

2 drb hó-harisnya, arak számára, a nadrág fölé viselhető, rendkívül hosszú, 2 frt 50 kr.

1 drb esernyő, nagy divatos cottonból 1 frt 10 kr. — regina szövethől 3 frt 50 kr., — finom selyemből 4 frt 80 kr.

1 drb inga-óra regulator, — 100 cm. hosszú, felhuzás nélkül 8 napig jár, finom üvegszekrényben, a legújabb 9 frt 80 kr.

1 drb olasz kintorna, finom fényezett szekrényben, henger 4 drbbal 8 frt 20 kr., 6 drbbal 12 frt 40 kr.

1 drb ezüstor- és vajtartó, ezüstözött fedéllel és alsó csészével csak 1 frt 20 kr.

1 tucsat selyem zsebkendő, a legnehezebb lyoni-selyemből, minden színben, nyakkendőül is használható 3 frt 15 kr.

3 drb shirting férfi ing primissima-gyolcs-shirtingből, karton vagy oxfordból is 4 frt 10 kr.

3 drb női shirting ing, sveizi himzéssel, legfinomabb és legcsinosabb 4 frt 15 kr.

3 drb shirting női-hálóing, sveizi himzéssel, be- és rátétel, nagy és finom 4 frt 15 kr.

3 drb shirting női-alsónadrág, sveizi himzéssel, nehez ezérnabarchentből is 4 frt 15 kr.

3 drb férfi alsónadrág, a legfinomabb és legjobb háziáronból, minden nagyságban 3 frt 90 kr.

6 pár amerikai finish-selyem-kapca, kellemes viselet még a télikapczák alatt is, az izzadságot beszívja 1 frt 40 kr.

3 pár amerikai finish-selyem-harisnya, melynek párja azelőtt 1 frtba került, most mind a 3 pár 1 frt 40 kr.

1 teljes asztali készlet, áll 12 kávé kendőből és 1 hozzáálló damaszt abroszból, mind a legfinomabb 2 frt 80 kr.

1 drb mű tajt-pipa, pompás chinai ezüst verettel, különböző alakban 1 frt 30 kr.

1 drb valódi tajt szivarka- vagy szivarka-szípka, agyszerű műfaragásokkal, finom bársony tokban 1 frt 50 kr.

1 drb ezüstözött nickel cylinderróra, aranyozott óralánczsal együtt 8 rubinnal 4 frt 70 kr.

1 drb 13 latos jémezelt ezüst cylinderróra, aranyozott óralánczsal együtt, pontos kezesség mellett, 7 frt 85 kr.

1 drb valódi nickel remontoir óra, aranyozott óralánczsal együtt, kulcs nélkül húzható fel 5 frt 85 kr.

1 drb valódi 13 latos ezüst remontoir óra lánczsal, gazdag véselekkel, esüműves óramutatóval 11 frt.

1 drb valódi 13 latos ezüst remontoir óra, kettősfüdelű, percze igazítva, legjobb óra a világon 18 frt.

1 drb valódi 14 karatos arany női remontoir-óra, 10 rubinnal, velenzei nyaklánczal együtt 25 frt.

1 drb valódi 13 latos ezüst ankeróra, férfiak számára, aranyozott óralánczsal, 5 rubinnal 12 frt.

1 drb ezüstözött nickelóra óralánczsal együtt, legfinomabb minőség, vése és metszve perczmutatóval 6 frt 50 kr.

1 drb 13 latos nehéz ezüstláncz, új bécsi alakban, rendkívül olcsó 3 frt 80 kr. és 5 frt.

1 drb amerikai ellenőrző ébresztő-óra finom nickeltartóban, perczmutatóval, disze bármely írósztalnak és czejli szekrénynek 4 frt 15 kr.

1 drb éjjel világító ingaóra, jelzi a fél- és egész órákat, ingóval és broncozott súlyokkal 3 frt 85 kr.

12 drb brittania ezüst leveseskanál, legnehezebb minőség, 2 frt 40 kr. 12 drb kávéskanál brittania ezüsthől csak 1 frt 25 kr.

12 drb brittania ezüst kés és villa, hosszú használat után is fehérek és olyanok mint az újak 3 frt 15 kr.

12 drb nagyon finom tálcza, kávéházak és vendégladók számára különösen ajánlható 1 frt 70 kr.

2 drb teremgyertyatartó, ezüstözött, csinos goth formában 1 frt 15 kr.

40 drb evő-eszköz, csak 3 frt 85 kr., és pedig 6 kés, villa ugyanazon alakban, 6 brit. ezüst leveses kanál, 6 épen ilyen kávéskanál, 6 evő-eszköz-láb angol kristály üvegből, 6 gömbölyű vizescsésze, 3 ezüstözött tojástartó és 1 ezüstözött theafőző, összesen 3 frt 85 kr.

1 brillans-gyűrű utánzótt, családiasig hű, gyönyörű tűző, új aranyból, tokkal 3 frt 85 kr.

1 pár brillans-fülbevaló, utánzótt, új aranyba foglalva, valódi brillanstól sem különbözethető meg, tokkal 3 frt 85 kr.

1 drb brillans-medallion, utánzótt, a legszebb brillans utánzóttal kirakva, aranyozva 2 frt 40 kr.

1 drb brillans-broche, legfinomabb ezüstözött keretben, több mint 10 utánzótt drágakövel 2 frt 40 kr.

1 drb brillans-karperecz, utánzótt, finoman aranyozva, utánzótt brillansokkal 2 frt 75 kr.

1 drb levesmerő kanál, brittaniai ezüsthől, örökre fehér marad csak 1 frt, 1 tejmerő kanál csak 50 kr.

Meg nem felelő árukat minden kellemetlenség nélkül visszaveszünk. A szétküldés vagy utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével történik. Hogy a t. cz. megrendelőknél minden kételyét eloszlassuk: megrendeléseket kívánatra a magus klerustól utánvét nélkül is elfogadjuk. — A megrendelési cím egyes-egyedül:

M. APFEL, Wien, II. Grosse Sperrgasse Nr. 3/E.

— A tisztelt olvasókat kérjük, hogy ezen lapot, saját érdekükben őrizzék meg és terjesszék ismerőseik körében. —